

O Cadhla, Seaan
Eachtra na mbrog

PB
1399
0283
E22

From the Library
of
PÁDRAIG Ó BROIN

EAĆTRA NA MBROȚ

A PIECE IN FIVE ACTS

BY

seadán ó caola

baile áda eliać:

m. h. mac guill 7 a mac, teo.
50 Spáro Uac. Uí Conaill

1918

ONE SHILLING NET

Eachtra

25

EACTRA NA MBROS

A PIECE IN FIVE ACTS

BY

SEÁN Ó CAOLA

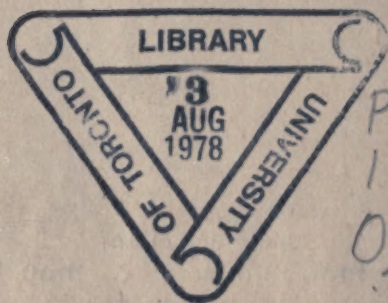
baile áta cliait:

m. h. MAC SUILL 7 A MAC, TEO.

50 Spáirí Uac. Uí Conaill

1918

Ῥόσπα é ρεο ῖαν ἀτ-έιό το κυρ ἀρ ἀν
ὀρίορα ρο, νά é το ταιρβεάιντ ἀρ
ῤάιρτε, ἀττ λε ceav ἀν τρεαλθατόρα.

PB
1399
O283 E22

ΕΔΩΤΕΡΑ ΝΑ ΜΒΡΩΣ

ΑΝ ΘΕΥΘ ΔΙΕΤ

[ΣΙΟΡΑ ΒΕΑΣ ΤΥΑΙΤΕ. ΚΑΝΤΑΡ ΑΝΝ ΑΣΥΡ ΕΥΡΑΙΝ ΑΣΥΡ
ΡΟΙΤΙΣΕ ΙΝ ΔΙΡΘΕ ΔΙΡ.]

ΒΕΑΝ ΑΝ ΤΙΣΕ: [ΑΣ ΑΘΡΑΝ] “Α ΒΕΑΝ ΑΝ ΤΙΣΕ ΡΕΙΜ, ΡΙΝ
ΔΟ ΛΑΙΜ ΑΜΑΘ ΕΥΜ ΑΝ ΔΑΙΛ—”

ΡΕΑΡ ΑΝ ΤΙΣΕ: [ΑΣ ΤΕΑΘΤ ΙΡΤΕΑΘ] “Ο Α ΒΕΑΝ ΑΝ ΤΙΣΕ
ΡΕΙΜ ” [ΑΣ ΔΙΤΡΥΡ ΥΙΡΡΕ] ΙΡ ΜΑΙΤ ΕΔΑΙΝΙΣ ΔΟ ΕΑΙΝΤ
ΙΡΤΕΑΘ. ΔΟ ΛΑΙΜ ΔΟ ΡΙΝΕΑΘ, ΡΙΝ Ε ΑΤΑ ΥΑΙΜ.

Β. Τ.: -ΝΙ ΑΜΛΑΙΘ ΑΤΑ ΡΙ ΛΕΘΙΝΤΕ, ΣΟ ΜΒΕΙΤΕΑ Δ'ΙΑΡΡΑΙΤ
Ι ΡΙΝΕΑΘ?

Ρ. Τ.: Ι ΒΡΑΘ ΥΑΙΝΝ ΑΝ Τ-ΟΙΟ, ΝΙ Η-ΕΑΘ, ΑΘΤ ΡΙΝ ΕΥΣΑΜ
ΛΥΑΘ ΡΕΙΡΕ ΒΡΩΣ. ΑΤΑ ΜΕ ΑΣ ΔΟΥ ΣΟ ΟΤΙ ΑΝ ΜΒΑΙΛΕ
ΜΩΡ.

Β. Τ.: ΚΑΘ ΜΑΡ ΓΕΑΙΛ ΑΡ ΑΝ ΒΡΕΙΡΕ ΑΤΑ ΟΥΤ?

Ρ. Τ.: ΙΑΘ ΡΟ? ΣΕΑΝ-Α-ΛΙΟΔΕΙΡΙ, 'ΟΕ ΜΑΙΤ ΙΑΘ? ΚΑΙΤΡΕ
ΜΕ ΟΙΟΜ ΙΑΘ ΕΟΜ ΛΥΑΘ ΙΝ ΕΙΡΙΝΝ 'Ρ ΒΕΡΘ ΑΝ ΡΕΙΡΕ ΝΥΑ
ΕΑΝΝΑΙΣΤΕ ΑΣΑΜ.

Β. Τ.: ΝΑ ΡΥΙΛ ΡΕΙΡΕ ΙΝ ΔΙΡΘ' ΑΝ ΡΤΑΙΣΤΕ ΑΣΑΤ?

Ρ. Τ.: ΑΤΑ, ΜΑΙΤΕ, ΑΣΥΡ ΝΑ ΒΥΙΝΝ ΕΙΡΥΣΤΕ ΥΑΤΑ.

Β. Τ.: Ο 'ΡΕ ΝΑΘ ΝΕΑΜ-ΕΡΥΙΝΝ ΑΝ ΔΥΙΝΕ ΤΥ, ΝΑ ΡΥΙΣΤΕΑ
ΔΟ ΛΑΡΑΙ ΜΩΡΑ ΔΟ ΕΟΡΡΥΙΣΕ ΕΥΜ ΕΥΡΙΑ ΤΙΟΘΙΟ ΔΟ
ΔΥΑΛΑΘ ΙΟΝΝΤΑ, ΝΟ ΣΡΕΙΜ ΔΟ ΕΥΡ ΙΟΝΝΤΑ ΛΕ ΡΥΑΘΟΣ?

Ρ. Τ.: ΑΤΑ ΜΕ ΜΑΡΘ ΑΣΑΤ ΡΕΙΝ ΑΣΥΡ 'ΣΕ ΔΟ ΕΥΡΟ ΡΥΑΘΟΣ
'Ρ ΤΙΟΘΙΟΙ.

Β. Τ.: ΝΑ ΡΥΙΣΤΕΑ ΡΥΙΡΕΑΘ ΣΟ ΒΡΑΙΡΡΙΝΣΕΘΑΘ ΑΝ
ΡΑΘΣΑΙ ΟΡΑΙΝΝ?

Ρ. Τ.: ΕΙΡΤ!

Β. Τ.: ΕΙΡΤ-ΡΕ, Α ΡΛΟΒΑΙΡΕ ΑΜΑΘΑΙΝ!

Ρ. Τ.: ΔΕΡΑ, ΕΟΡΜ (ΤΑΒΑΙΡ ΔΑΜ) ΑΝ Τ-ΑΙΡΣΕΑΘ, Α ΒΥΙΝΝ.
ΝΙΟΡΘ' ΜΩΡ ΔΟ ΔΥΙΝΕ ΒΡΩΙΣ ΕΙΣΙΝΤ Α ΜΒΕΑΘ ΔΕΑΙΛΡΑΘ

uirpe beir aise, tabairfadh go dtí Airneann Dé é, nó 'á mbaí dul go dtí rochtain beaí ré, nó fós 'á mbaí ar fhaí baile móir duit é, baí gáin leat beir nó lom ar fad.

b. T.: Ó 're ní faca mé riamh do leiteir [Ag orcaill an rparáin agus ainead aigeis cuise]. Seo, iméig leat anoir agus ceannuis iad, agus ná caill an lá mar déineann tú i gcomnuirde, áit bí annro inr an mbaile in am. Ó'n lá connaic mé tú, tabairfadh rúgán pneacta 'dtí an mbaile móir tú, agus ní tabairfadh an raogal amac ar tú.

f. T.: Ó ní beirí mé déirdeanac, ná bíod eadla opt. Áit cogar, a binín. Áitim-re cum puo do ceannac duit féin, agus tabair-re an leabair ná beirí tú mí-buirdeac díom.

b. T.: Múire, ead áit tú a pao in aon cor? Nó cá bfuigteá-ra aigeas cum aon puo do ceannac dam-ra ná do doinneac eile?

f. T.: Ó áit an t-aigeas ann. Áit an t-aigeas ann.

b. T.: Ní ag cuimneam ar biceamaintigeact do deunam beirteá?

f. T.: Ní h-ead, múire. Sin puo nár dein mé riamh, buirdeacar le Dia, mar ná fuair mé aon caoi ceart riamh ar é deunam, agus ní'l an céir agam.

b. T.: Éir, a rógaire. Ag magad fúm áit tú. Má áit an t-aigeas agat, 'de cúir nár tug tú dam é cum é coimeud?

f. T.: Ó áit mé d'iarrair cuimneam ar puo éigin do ceannócainn duit cuirfead na rmóilíní ag reimpireact iréig ro' éirde. Ní'l ré rocair agam fós. Áit fan leat, a binín. Fan leat.

b. T.: Ó "fan leat, a binín"—Ó ir ag fuirdeac beirí an binín—Iméig leat, a leamraire. Áit mé bodair agat. [Iméigean ré. Iad araon ag gáire. Seairuigeann rí ag an doir ar áit ar ead de'n rtaire.]

B. T.: [A5 liúghraíð]. Bó-hó! Bó-hó!

F. T.: [Iy ar éigin ariúgtear a gút]. Cao atá uait?

B. T.: Fás an maorfa i do dhiaid. Krangey! Krangey!

Ga' leit annro.—Fan annrin, a bíteamnaíð, a5ur bí a5 faipe an máca dúinn—[Ni'l an maorfa le feicrin. A5 caint léi féin]—Mara, iy aít an ra5ar duine mé. Iy é cuipeann an “Ga' leit annro” oim. Nuair túsann ré “binín” oim, bim féir d'aon iarraéct.

[Deiréad an Ceud Aict.]

Án Tapa h-Aict

[Aít a bfuil poirt móir gainme ann. Fa5tar bóro a5ur borca in áirde ari a5ur reól nó brat caitte anuar oipa. Buid borca a5ur cré nó gainmí ann, taob tiai de'n poirt.]

F. T.: [A5 feucaint ríor ar a cora]. Mara iy deas an péipe bró5 iad. Fan 5o bfeicir d an binín iad.—Atá mé marb a5 an mbrotall ro. Sínead riari annro. Aít uaigneac iy ead é. Ni'l gabáil doinneac ann.

[Síneann ré riari. Tagann beirt bíteamnac irteac. Séirdeán le raotari oipa. Atá triomán éigin i mála aca. Stadaio taob tiai de'n poirt.]

An Ceud Bíteamnac: Buirdeacar le Dia 5o bfuairreamar linn é. Nac triom atá ré?

An Tapa Bíteamnac: Ni feodar cao atá a5ainn?

An C. B.: Ni feodar. Atá ré com maít a5ainn é do comairéam. Beí ríor annrin a5ainn cao atá ann.

An T. B.: Mar a céile na páirpéir reo 5o léir. 'De méir atá in 5ac aon éeann aca?

An C. B.: [Ag comairleadh. Aigiútear glór an aigiú
'á comairleadh aige.] A h-aon, a dó, a trí, a ceathair,
a cúig, a sé, a seacht, a h-ocht, a naoi, a deic, a h-aon-
deus, a dó-deus, a trí-deus, a ceathair-deus, a cúig-
deus, a sé-deus, a seacht-deus, a h-ocht-deus, a naoi-
deus, a fice.—Fice! Fice roghian in gac aon ceann
aca.

An T. B.: 'Dé méid páipeur atá ann ar fad? Atá
deic gcinn annro agam-ra.

An C. B.: Agus deic gcinn eile annro.—Fan go méid.
Atá a tuillead annro arís i mbun an mála. Comairg
iad.

An T. B.: Mara atá deic gcinn 'r d'áficir de na páipéir
beaga ro ann, agus atá fice roghian iriis in gac aon
ceann aca. 'Dé méid é rin?

An C. B.: Mile púnt.

An T. B.: Mile! Atáimíó tóicighe le n-ár raogal!

An C. B.: Mara, atá an méirg uinn go deoró. Bí an
t-áó linn an iarracht ro, 'pé mar deineamar riamh.
Acht cad deunfaimíó leir? Nó cá scuipfimid é?
Dá ttabarrfaimir linn anoir é, 'cifead an t-útaig
rinn.

An T. B.: 'Cifroir, múire, agus ir minic d'airg tú go
scornaigeann rúil ní ná feiceann. Atá pé comh maic
agáinn poll do deunam agus é do cup ann go bfuig-
míó amár ar é do ttabairt linn i gan fíor, agus ní
fearr áit ar domhan ioná an áit seo. Áit deap cúlanta
ir ead é.

An C. B.: 'Sead, múire. Atá an ceart agat.—Seó,
bporcuig oir. Ir fuirir poll do deunam annro, atá
an gáimh bog.

[Aigiúeann fear an Tighe ag deunam an puill iad,
agus ag á d'ainginiugaó agus ag fúnnce anuar air.
Atá pé ag leigint air beic in a corlaó.]

An T. B.: Atá gac aon puó go maic anoir. Siudail leat.

An C. B.: Fan go péir. Ní fearadair an mbeadh doinneadh annro d'aireódach rinn?

An T. B.: Deira cia beadh ann?

An C. B.: Mar rin féin, le h-eagla na h-eagla, cuairtúigimís an áit.

[Téigíó ag cuairtúac agus 'cío fear an Tíge rinte coir an púirt.]

An T. B.: Ó dar reó! Ach fear annro.

An C. B.: Má ach féin, ná feiceann tú go bfuil ré in a coúla?

An T. B.: Ach an ceart agat, aet mara bfuil coúla? trom air, b'féidir gur airis ré rinn.—Ní beadh a fíor agat.—Tíocfaid ré in a tairbheam cuise airgead do beir annro, agus nuair d'uireódach ré annrin, b'féidir go maadh ré ag polla? fa n-a déin.—Aet 'neóra mé duit cad deunraimíó. Bainfimid na bróga de, agus mara bfuil coúla? ceart trom air, d'uireódach ré.

An C. B.: Déinimís é rin in ainm Dé.

[Bainíó na bróga de. Ní cuireann ré cor ar.]

An T. B.: [Ag bagairt le n-a fíul ar an mbiteamnac eile.] Dar fiad, ach ré in a cnar.

An C. B.: Ach, mara. Ach ré in a fuan marb coúlata, agus ní baogal dúinn é.

[Cuireann an T. B. na bróga cuise fa mála. Imtígíó ardon le deitnear. Éirígeann fear an Tíge i gcionn tamail. Feucann ré timceall air féin.]

P. T.: Ach fiad imtígíó.—Dar fiailimín, míle punt! Ceannócaid me watch dam féin agus póiní agus ceár cum an binín do tabairt go dtí an Airíeanh Dé Domnaig, agus má bíonn raint cum bonnet uirre, ceannócaid mé ceann dí beir níor deire iona caillíleabair.*

[Téirgeann ré timceall an púirt agus cionnann ré ag polla? Nac fada ríor ach ré aca?—Ó dar fiad! Níl

DADA ANN.—Ca'il mo bhróga? [Ag cuairtúac na h-áite
 timcheall air.] Ó uar reó! Cum teacht ar na bhróga
 do ceapadair an obair ar fad! Ach ríad imighe aca.
 Ach mé creácta ar fad anoir. Cad deunfaid mé in
 don cor? Ó cad deunfaid mé? Ní bfuigbinn dul
 abaille mar reo i mo buimpéirí. Eulócaid mé liom
 amac go dtí an mbótar feudaint an mbead doinneac
 muiníneac ag dul go dtí an mbaile mór a gcuirfinn
 ríor ar péipe brós leir, agus mara mbeid caiteid mé
 eulóid liom abaille coir na gcládtaca, agus dul i
 bpolac má cím doinneac ir na páirceacá.—Ó uar reó!
 Dá bfeicfead Seadán páir Neil, ná Tadó Seadán na
 nAral, ná Siobáinín Cáit Seumair, ná doinneac eile
 de na comarrain mé, deunfaid ré gíota foga ar fead
 páite dóib.—Ó uar a bfacea mé riam, ach mé im'
 Crocudair anoir aca go ceart. [Imigheann ré.]

[Deirfead an Tapa h-Aict.]

An Tríomád h-Aict

[An ríopa beag ceudna do bí inr an ceud aict. Dean
 an Tighe irig. Tagann an beirt biteamnac go dtí geata
 an máca. Níl le feicir ar dtúir. Ach mála ag an
 tapa biteamnac.]

Dean an Tighe: Dia 'r Muire díb.—Ní baogal díb an
 maora.—Ní'l ré ciorca in don cor. Krangey!
 Krangey! Duail ríor annrín.—Ó ní'l ré malluighe
 in don cor. Ní deunfaid ré ar doinneac, aet amáin go
 n-aicnigheann ré gur ríomnreirí ríb.—Taisi irteac.

[Tagaid irteac.]

An Ceud Biteamínac: Mara, a bean an tige, is deas an ríopa beas cócaireadé atá annro agat ar taob an bótaí.

B. T.: Atá pé maít go leór, múire, dá mbead doinnead agam dé mé féin cum da-da do deunam dam. Dim an-uaigneac annro babtaí.

An C. B.: Mara, is deas an áit é do doinnead cum teadé irtead ann. Cao deupá liom féin?

B. T.: Éirí, a rógáire. Nac fada fóir go mbeid an linn ar coir againn?

An C. B.: Ó ní gábad fúinead 'airt rin.

An Tapa Biteamínac: Mara, a bean an tige, má is buacail maít macánta, ciallmair, ruidheupá, im-fniomac, díceallac, dúitracéac, atá uait, ná téighe taíur rin.

An C. B.: Agus cao mar gheall ort féin?

An T. B.: Mara, ní'l baogal orm. Maidir, le macánta dé agus cirta dé aigne, ní bárrfad an raogal mé.

An C. B.: Ó 're go deimhin féin, ní bárrfad.

B. T.: Ó 're cao do éruinnis rí in aon cor? Atá mé marb agaid. Mara bfuil rí molta 'ge n-a céile, ní lá fóir é! Dá mbead mo roga ceann agaid le beid agam, cáitfinn folaca do cup ar mo fúile, agus an ceud ceann do buailfinn le bata do tógaint.—Dé cáitigí uaid búir gcuid plámair gan maít. B'féidir gur spreim le n-ite do bead uaid.

An C. B.: 'Sead, múire. Dé is é an tairt is mó atá ag cup orainn. An mbead cupán té agat tabairpá dúinn?

B. T.: Atá, maite. Cupán deas té cuirfid búir gciorde in áirde is an feiliminte.

An C. B.: Ó go b'fágad Dia an tpláinte agat! Atáimid píoráilte ag an mbrotail ro. Is dóca go mbionn tairaint na dúitce ar an ríopa beas ro?

B. T.: Bíonn, múire. Dé ní tiocfaid doinnead iníu.

lá donais ír ead é. Atá riad go léir iní an mbaile móir.

An C. B.: [Leir an Tapa Bíteamhnae] Siubail leat amac iní an maca go bfeicfimid an mbead doinnead as gabáil an bótar.—Leas uait an sean-mála rin as an dorur, asur ná bí as palacáth an tise leir.

B. T.: Ó an tóae pioc palacáir deunfáid ré.

An C. B.: Ír cuma rin.—'Sead, leas annrin é. Ní haon máire ar an tigin é. [Imtigit amac iní an maca. Cuirpeann sí an té i gcóir doib. Níl an teine le feicrin. Atá sí taob tiar de'n cúntar.]

B. T.: [Léi féin.] Beirt fleamhánuigte iad rin! Ní feadar cadé an ragar iad? Ní rclábuigte iad, asur ní cedruigte iad, asur ní tincéirí iad.—Ó Dia linn, feuc ar an maora as rmúrail asur as luatáir timceall an mála.—Buail amac ar rin!—Ó Dia linn, cad do bí ar an maora?—Ír gairio dam an bár nó ír cuirio d'ár gcuirio-ne atá iní an mála rin. Bíteamhnaís ír ead iad.—Ír dóca go bfuil an té seo tarrainigte.—Ní feadar cad do bead iní an mála? Caitfe mé cuimneam ar cleap éigin cum folur an lae do cur ar an ruo atá ann.—[As glaothac orra.] Taisí irtead, a fearaib. Atá an té i gcóir.

[Tagair irtead.]

An C. B.: Ír é rceul ír fearr d'airis mé ó máidin é.

[Suirio cum búirio. Lionann sí na cupáin doib.]

An T. B.: Beirim don riabac é mar cupán té. Atá buairte aise.

[Iad as ite asur as alpaó an-mear.]

B. T.: Go rábálaib Dia rinn, ná bigio as alpaó mar rin. Maoluisigí oraib, maoluisigí oraib.

An C. B.: Atá "maoluisigí oraib" go maic, aet amáin go bfuil a malairt de pórt as maora an mheura 'rtis. "Seuraisigí oraib, seuraisigí oraib" aoiré ré.

An T. B.: Ír é rlogaó na lacán ír fearr liom-ra.

An C. B. : Ní beinn ag cor m' fíacla leir, aét buille 'r leat-buille do tabairt do agur é rcaoilead riap Bótar an Cionail.

B. T. : [Ag gáire]. Atá mé marb agair !

An T. B. : Fan go mbeir do compánac dá toga agat. Sin é an uair beir tú marb, mar ní beir' fíor agat cia 'ca ir fearr an Siota nó a Mátair.

An C. B. : [Ag rínead na rpiúine cum an bíteamnaig eile.] An bfeiceann tú an buacail min, mánta rin, a bean an tige ? Ní fáca tú riam doinneac níor cruinne ioná é timceall tige. Cuirfead ré leacarán nó píora ré corcán duit ; bainfead ré ruga fíde bliadan ar an rínné le pu' dá anáil ; agur dá dtuitfead an píopán ar an té-pot—i bfaó uainn an t-olc—atá fíor aige pláirta ceangalócaó arir é.

An T. B. : [Ag rínead na rpiúine cum an ceut bíteamnaig.] An bfeiceann tú an buacail deap, díobóirdeac rin, a bean an tige ? Ir é múirfead do páirpeaca duit oirde gheimhíó cor na teine. Tabair-re an leabap ná fuil cloc ná caogad in earnam ar a páirpín ríú ; agur dá mbaó iad na ceapca féin iad tabairfead ré poirceul dóib cuirfead ar a leap iad.

B. T. : Ó leis dam lib ! Atá mé marb ag búir gcuid leacarán 'r píopán 'r páirpíní 'r ceapca.

An C. B. : [Ag leigint air beir dáiríib.] Aét cogap, a bean an tige. Stannféirí ir ead rínn-ne agur b'féirí ná feirfeá go bpaó arir rínn, aét don ruo amáin comairleócainn duit gan bacaint le haoinneac aét an duine macánta.

B. T. : Múirfe, atá an ceap agat.

An C. B. : [Ag labairt go díongmálta.] An bfeiceann tú an crúrta rin ? [Ag tógbáil crúrta aráin de'n mbóro.] Dá bfeicfínn lua' an méirí rin caíte ar an mbótar, ní bacfaínn leir.

An T. B. : Ní bacfa, ríuráilte.

An C. B.: Ó ní'l aon puo áct an duine macánta!

B. T.: Ní'l. Áct ní fearúar mé cao atá ag teacht ar an raogal in aon cor. Tógad pé cinn o' feiréaga bpeagda uaim inde, agus atá gac aon áit aró 'r íreal cuarúagte agam áct ní'l aon ploc díob le pagháil agam, agus atá mé ag cuimneam ar dul go dtí áiblí na gCloc.

An T. B.: Is minic o'airis mé tráct uirpe, áct ní faca mé riam i.

An C. B.: 'Dé an ragar i?

B. T.: Ó 'ré, bean feara atá ar an mbaile reo.

An C. B.: [Ag gáire.] Cúir gáire cugainn! 'Dé máit a leitéir?

B. T.: Éir, nár innir rí dam anurtaíó cá'r gab na huíbe do bí fé'n ceapc guir agam, agus nár innir rí do páitoinín an glicodaire cia do bí ag goit na dturparr uair agus nár innir rí——

An C. B. 7 an T. B.: [Ag preabad in a fearam agus ag muot go dtí an dorur.] Cia hiao ro atá ag teacht?

B. T.: [Ag muot go dtí an dorur.] Iao rin? Iao rin? [Ag briollacat amac fa n-a lámh.] Iao rin?—Ó, marcais iao rin táinis annro ó ciana. Atá riao ag loig bíteamnaig do goit puo éigin ó fear boct ar maidin.

An C. B.: Ní bíteamnaig rinn-ne.

B. T.: Ó go rábdalair Dia rinn, ní head

An C. B.: Áct rtrannféirí is ead rinn, agus níorb' máit linn go mbead doinnead 'nár gceirtuagad. An bfuil aon áit agat a pagaimir i bfolac ann?

B. T.: Ó atá. Áit máit. Téigir amac inr an rcioból rin amuis. Atá punanna arbdair ann agus téigir fúca, agus b'féidir le Dia ná feicirde ríó.

An T. B.: [Le bean an Tighe.] Ó 'ré, nár pagair Dia san rcioból tú an dá lá agus máirir tú, ná do flioc

i do dhiaib! Cait an sean-mála ro irteac fé'n cúntar an 'aib' r' beimib amuis.

B. T.: [Ag bpeit ar an mála.] Deunfao éana.

[Riotaito amac agus rcannraib orra.]

B. T.: [In a haonair.] Mara, ir maib atá a fíor agham cia hiaib ro atá ag teact. Daoine ir ead iad atá ag dul go dtí rochairt tar baile. Ní rtaibiaib ríad annro in don cor agus níorb' mór dam beit go ppeabanta, feucaint cad atá inr an mála ro. [Ag á orcailt agus ag tógbaib na mbriós amac ar.] Péipe briós nua! [Ag feucaint go geur orra.] Sin í an briós d'oirfead do'n amadán boct ro agham-ra. Má atá cínin ar éire ir uaid do goirdead iad. Fásraib mé in áirde an rtaibie iad agus tabairraib mé liom anuas an sean-péipe atá ann agus cuirpe mé inr an mála iad. [Im-tigeanann rí de'n rtaibie. Carann rí arir agus sean-péipe briós aici. Atá na buinn éirighe uata.] 'Sead anoir, a biteamnáca! [Ag cur an trean-péipe irteac inr an mála.] Croctar duine gan reit. [Ag dul go dtí an dorur agus ag glaothac orra.] Taisi irteac. Atá ríad imtighe, act ná déinigi don moill ar eagla go gearraib.

An C. B.: Ó 're nár chairaib.—'Dé méid atá agat orainn, a bean maib?

B. T.: Ó 're, ní cuirpe mé oraib act raol.

An T. B.: Mara ir é lua' raolaisge ir fearr fuair mé le ríad de ainrip é.

An C. B.: Ir é muir agus b'fearrde an cupán an láim fuair é.

B. T.: Éirt, a blaobaire.

An C. B.: Ní éirteócad, dá mbead 'r mo bár air.—Seo, tabair rannraib ríallinge dúinn. [Ag rínead ríallinge cúice. Feucann rí go geur uirpe.]

B. T.: Ní'l don rannraib agham, agus dá mbead féin, an orae pinginn tógfainn uaid. Strannraib ir ead ríad.

An T. B.: Téigfe amac go dtí ceann de rna comarrain
feudaint an mbeadh an trannpéil aici.

B. T.: Ó 're, ní raḡad.

An C. B.: Ó mara, caitefe tú dul.

B. T.: Ní caitefeadh aḡur ní raḡad. Adá ríad go léir
inr an mbaile móir inoiu. Scrannféirí ir eadh rídh aḡur
ir deap an cuideachta rídh. Adá lua' na raolaige de
ḡáirfe bainte aḡaid aram ó tángabar irteac cuḡam.

An C. B.: [Aḡ ḡáirfe aḡur aḡ cóḡbáil na reillinge tar
n-air uaithe.] Ó 're, ir tú an bean boct ir neam-claoirte
'connaic mé riamh. Ir fearr dúinn beic aḡ imteact ir
bóca. Má bionn doinneac aḡ loḡs díot mar ḡeall
orainn abair leó ḡur ar teiceadh ó'n cóḡadh aḡáimio.

B. T.: Ó 're, mara deupfaid mé. Ní fearr teiceadh
deupfa maran aḡ teiceadh ó mácair do céile do beiteá.

An C. B.: [Leir an Tara Biceamnac.] Seo, buail cuḡat
an sean-mála ro.—[Le bean an Tighe.] 'Dé an bótar
tadarrfaimio orainn?

B. T.: [Aḡ dul go dtí an doḡur.] ḡadaiḡi irteac
annrin tar an ḡclaoirte, aḡur tadarrfaid ré amac in áit
uaigneac rídh, áit ná fuil ann aḡt cnocáin aḡur puirt
móra ḡainme. Fanaḡi annrin go mbeid an oirde ann,
mar beid na daoine aḡ capadh ó'n mbaile móir aḡur ní
muinḡin dídh an bótar go dtí rin.

An C. B.: Ó go bḡḡaid Dia an tḡláinte aḡat!

An T. B.: Aḡur nár feicid tú lá ar an-áirde an faid 'r
mairfe tú!

[Imtḡio amac.]

B. T.: Go n-éirḡid an t-ádh lib! Go n-éirḡid an t-ádh
lib!—[Léi féin.] Riadhac a bḡeaca mé a leicéirí riamh!
Scilling bḡeige do bí aca. 'Ar nḡó, níor fíleadar
ḡurb' i Cáit Óinfeac do bí aca? Aḡur do bí rannpéil
uata! Mara, adá mo cupán bḡeḡda té imtḡite in
aircíd aca, aḡur 'Dé an díogbáil aḡt an meapcán
bḡeḡda ime. Ó 're, nár déimio ré ḡeir dídh!—Aḡt

ir dóca naé fada go mbeid an rēacaire boct ro dšainn
fēin cūšainn anoir. Tabarfa mé liom anuar na
brōša nua ašur leašfa mé annro ar an ſcūntar
iaō. [Imtēgeann rī de'n rēairte ašur carann rī go
luat arīr ašur na brōša aici.] Nuair do bi mé in
āirde an rēaišre ō'feuc mé amac ar an bfuinneōis,
ašur caō do-ōifinn aēt an pleirōce boct lea' rēis de'n
ēlarōe ar an taōb eile de'n mbōtar ašur é aš ſlin-
ſiugaō irteac feucaint an bfuigbeaō ré rēam irteac i
šan fīor dam. Rašao in āirde an rēaišre arīr ašur
buaileao ruar rēanncān ēisīn cum go mbeaō a fīor
aiše nā fuilim annro inr an rīopa.

[Imtēgeann rī. Aīuštear aš abhān i: "Ō ir
buaēailīn fīor-ōš mé—." Tagann fear an Tēis irteac
ašur é in a buimpēirī. Suidēann ré aš an mbōro.
Nī'l a cōpa le fēicrīn.]

B. T.: [Aš teacēt anuar an rēaišre.] Ō an tū rīn? Sé
do beata abāile! Ar ēeannaīšir na brōša?

F. T.: [Go hāit-learc.] 'Cēannaīšear.

B. T.: An oīreann rīaō duit?

F. T.: [Go fearšac.] Ir fearr ō'oīrēaō cupān tē dam
anoir.

B. T.: Aiš-de! Léir i bfaō uait, maran deacair labairc
leat tar ēir do laē. Caitrīō mé dūl ō'iarrarō uirce.

[Tōšann rī an canna ašur imtēgeann rī.]

F. T.: [Aš feucaint timēall air fēin.] Go ſcuirō
Dia ar mo lear mé, caō deurrarō mé lēi in don cōr?
Nō 'de an corac cūirō mé ar an rēul ro? Aēā ré
cōm maīt ašam an péire eile aēā in āirde an rēaišre
do cūr orī, ašur a rūile do cōrāint orīa cōm maīt
ašur ō'feudrarō mé. Ō'fēirōir go ſcuīnneōcāinn ar
ruō ēisīn; ir maīt é Dia ar ro go maroin. [Éirēgeann
ré cum dūl in āirde an rēaišre. Do-ōionn ré na
brōša ar an ſcūntar.] Ō dar fīailimīn, ir i an brōis
ēeudna i do cēannuīš mé! [Aš a tōšbāil in a lām.]

D'aithneócaínn ar an mbarrpa-rcian í. [Cuirteann ré air iad. Searpuigeann ré agus feúcaint i leir an doruis. Tagann bean an tige isteach.]

B. T.: [Ag gáire agus ag feúcaint ar na bróga.] Ó dail-leail, a fíor an tige, ba luaite an bróis ioná an coir!

F. T.: Mhuirfe cá bfuair tú iad, in ainm Dé, nó cionnur fuair tú teacht orra?

B. T.: Ní head, áit cáir cáill tú iad, in ainm Dé, nó cionnur d'imeáladar díot?

F. T.: [Ag ruidé fíor.] Ó, a binín mo éiríde, atá náire faogalta tabairtá dom iníu. Atá fíor agat an áit sin in a bfuil na puirt gairme?

B. T.: Atá fíor. Cad mar geall air?

F. T.: Is ann do gab mé ag carad ó'n mbaile móir dom. Do bí mé ag deunam deitnir abailte mar adubairt mé leat, agus do bí tuairim agam go mbeadh féidir go mbeadh spreim blaróla le h-ite agat dom leir an tinneur——

B. T.: Do bí mhuirfe. Spriúnaím 'r rceótar.

F. T.: Áit do bí mé tndáitce ag an mbroicall agus do fin mé riad coir puirt, agus do bí mé ag dúdarndail——

B. T.: Ó 're dúdarndail máit ort!

F. T.: Agus d'airis mé beirt ag cáint taob thiar díom mar do beirt ag comhairleam airgid. Mile púnt adubradar do bí aca.

B. T.: Mile púnt! Ó molaó 'r buideadar le Dia, baó móir é a leat!

F. T.: Ó 're éirt do beul, a binín, in ainm Dé dúit, agus leis dom cáint do deunam.—Ní beag liom mo donacht gan tú-ra do beir ag fearúar orm.—Áit do-rigneadar poll agus do cuirteadar an t-airgead ann. Do bíodar cum imteacht annsin, áit adubairt ceann aca "ní fearóar an mbeadh doinneac annro ag éirteacht linn," agus do-chuadar ag cuardac na h-áite agus

fuairadar mé féin rínte coir an púirt. “ Ácá ré in a cóbla,” arsa ceann aca, “ agus ní badoḡal sur airis ré rínn.” “ Ní beiré mé ráirta,” arsa an fear eile, “ so mbairpimí na bróga de, agus mara ndúireócairé ré annsin, beiré fíor aḡainn so bfuil cóbla ceart tríom air agus ná fuigbeaḡ ré rínn o’aireáctain in don róirt rúige.” Mara do baineadar na bróga díom, agus níor leigear daḡa orim. O’imtiḡeadar leó. O’éirig mé féin agus do-éuaḡ mé fá d’éin an airis, agus dar ndó ní raib don píoc de le faḡbáil aḡam.

B. T. : Dar ndó, ní raib, ná na bróga nac a oiread.

F. T. : Ná na bróga nac a oiread. Is fíor dúit é.

B. T. : Ó ní bfuigbinn gan ḡáire. Ó mara, is aḡ fuireac leat do bíodar. A leicéir de dá ceapruac!

F. T. : Agus cionnur do bain tú díob airírt iad? Nó ar tángadar annso?

B. T. : Tángadar, i maite, agus a dteangsa amuis leir an tairt aca.

F. T. : Ó ’re, rmeurctóir in a rcóirnaig!

B. T. : Tugar cupán té díob do bíodar o’iarrairé reil-ling bréige do tadbairt dam aḡ coinne le beir raol ionam sa trannreáil. Ác i mara, tugar-sa sa ndeara nac airḡeac ceart do bí aca, agus do leigear orim ná raib don ruo uaim orra cionn sur rtrannréirí iad. Dar ndó, ní raib doinneac inr an tíg ác mé féin agus do bí fíor aḡam so raib na comairrain so léir ar baile agus ná beaḡ doinneac aḡam cum mo páirt do tóḡaint dá raḡaḡ an rceul cum ácrainn aḡainn. Mar rin, adubairt mé liom féin surb’ é an ruo b’fearr a d’eunam ioná an té agus an t’arán agus an mearcán breáḡa ime do leigint leó ar ḡráḡ an réirctig.

F. T. : Ác cao mar ḡeall ar na bróga?

B. T. : Ó fan leat. Ácá mé aḡ ruot trío an rceul.—Do bí trómán éigin i mála aca agus do leagadar amuis annsin aḡ an doirur é. Tugar sa ndeara so raib

Krangey a5 pmúrail a5ur a5 luat5áir timcéall air, a5ur a5ra mife liom féin, "ir 5aíro dam an bár maran cuito dár 5cuid-ne atá iní an mála rin."

F. T. : Ó 're, mo 5paíoin an coileáinín ! Ní baogal do an Máirta.

B. T. : Do bí mé a5 cuimneam 'r a5 marana annsin, a5ur ná feadair mé cat do deunfainn, áct ba é toil Dé go raib marcais a5 dul tar baile go dtí rocpair a5ur do-connaic an beirt ceaprbac iad. "Cia hiao ro atá a5 deunam i leit opainn ?" a5ra riao. "Ó daoine iad rin," a5ra mé féin, "atá a5 lops biteamnais do 5oit puo éigin ó fear doct ar maidin." "Ní biteamnais rinn-ne" a5ra riao, "áct rcpannréirí ir eadó rinn, a5ur ní maít linn doinneac do beít a5 fiarpaisge óinn 'de cúir ná 'de ciall rinn, a5ur an bfuil don ait a5at a pasaimir i bfolac ann ?" Do cuirear amac iní an rcioból iad a5ur o'fá5adair an mála a5am cum é do cúir i 5comad dóib. Ir dóca go raib easla oppa go bfuigfíde aca é. Áct i mara, do cuapdais mé an mála a5ur fuair mé na bpó5a ann a5ur do cúir mé reanpuoái ann in a n-ait. Nuair do bí na marcais tar éir 5adail tar bpdáir, do 5laodais mé amac oppa, a5ur tugadair leó an mála mar do bí ré.

F. T. : Molaim ! Ir uatbárac an rceul é. Ir tú an binín ir clirce a5ur ir 5eupcúirige dá bfuil ar an doiman bpaonac.

B. T. : 'Mac leat ar rin, a ró5aire.—Áct i mara, atá me a5 á cuimneam ó rin, meirac go radamar com dear, ríceóilte le n-a céile go mbaó féitir go mbeaó o'roc-amíar aca a5am a5ur go n-opcalócaíir an mála feudaint an mbeaó 5ac don puo in a ceart ann. Áct ní baogal go n-opcalócaíro go cionn tamail 'pé'r pa doiman de.—Áct ir maít an rceul ná raib tú a5 éirteact linn, a leitéir de plámár 'r do bí aca ! Do tuit focal uaim i 5an fíor dam a5ur adubairt mé go

naib mé uaisneac—agus bím, leir, nuair ná bíonn tú
inr an mbaile——

F. T. : Ó-á!

B. T. : Agus ná naib doinneac agam deunradh d'ada dam,
agus do bíodair ag luath fíri liom agus tabair-re an
leabair go raibair leatúradh go maí.

F. T. : 'Dé an díogbáil. Is maí do fear tú orra, áct
cao do cuir tú inr an mála?

B. T. : An fear-péire do bí in áirde an rtaighe agat.

F. T. : [Ag preabadh in a fearamh.] Ó cabair Dé cuíaimh,
a bean, atáimíto creacta.

B. T. : Cao atá ort? Ar fion Dé, cao atá ort? Nó
an ar do meabair atá tú?

F. T. : Ó nac cuíaimh leat an t-airgead úo a naib mé ag
tagairt do ar maidin? Nóta púint ba ead é agus do
bí ré ráirde irteac fá bonn ceann aca rin.

B. T. : Ó go rábalaídh Dia rinne! Mo léiríocht féin do
cailt dúinn! Atáimíto in ár mbeirt Cnocubair aca!—
Áct fan leat, fan leat, níor it na caic an bliadain
fóir.

F. T. : Ó "fan leat, fan leat." Níor d'ada liom an
mile púint mar ní naib ré naíam agam áct do bí an
nóitín beag gleóite rin agam agus atá ré ar
cumairíge an trídhe-gaoite anoir agat.

B. T. : Éirí, a maoránairde móir gan ciall agus leig dam
mo marana do deunamh.—Seo, éirí agat téighe in
áirde an rtaighe agus tabair leat anuar an dá clóca
atá ar cnocadh ann. Cuíaimíto orainn iad.

F. T. : Dera, ruidh pior ar an gcaitíoir rin, a bean, agus
ná bí go haic. Atá an púint iméighe agus ní bfuighear
go bpadh ariírt é.

B. T. : Déin mo comairle, adeirim leat. Agus fais
piora cóirde agus cuir fa muneul an maora é. Tabair
amaí go dtí an rcioból é agus cuir ar an mboladh é.
Atá tuairim agam cá bfuilíto.

F. T. : A's magadh fút féin atá tú?

B. T. : [Sgo fearbharac.] A's magadh fúm féin atá mé! Fan go breicfidh tú. Leigfidh mé orm sur bean feara mé agus inneóir mé a tuilleadh duit ar a ball. [Téigeanann ré fa dheim an tó clóca. Cuirteann B. T. clóca uirpe féin agus ceann eile ar F. T.] Mará, is deas an cúirliún mna tú.—Krangey, Krangey.—A'st fan leat. 'Connaic mé Máirín na bPortán a's caiteam amac sean-péire brós ar maidin. Le ceann de na páirtí beaga ba ead iad. Atá fíor agus cá'iliú. Duailfidh mé eugam im' arriún iad. Ní fearad tú 'de maid deunfardir.—Agus feuc, má 'cimid na biteamnaig, cuir an maora abail, b'féidir go n-aicneócaidir é. Siubail leat.

[Deirtear an Triomadh naict]

An Ceathramh naict

[Áit mar atá in ar an tampa naict. An beirt biteamnac rinte coir puirt.]

An C. B. : Níorb' mór dúinn beir a's cur dinn ar an tócaig seo.

An T. B. : Níorb' mór. An iomarca biteamnaig atá ceana ann agus ní fiú a pád sur rlighe maireactam atá a'gann in don cor.—Nárb' deas an cailín i fiú?

An C. B. : Í fiú eug an té dúinn?

An T. B. : Is í.

An C. B. : Mará, ní'l mé a's pád d'ada in a coinne. Cailín cruinn triopallac is ead í, Dia 'd beannaacat, mar a bfuil an trúil ró-geur aici.

An T. B. : 'De muir, ní'l.—A'st ar aigis tú cad tudairet í mar geall ar aiblí na sClóc?

An C. B. : Cia hí Aiblíir na gCloc ?

An T. B. : Ná cuimnígeann tú ar an mbean feara bí sí
a maó ?

An C. B. : Ó 're leis dúinn le n-a leitéir. Nac simpliúe
atá tú ?

An T. B. : Simpliúe ? Ró-mait atá fíor agam go mbíonn
fíor ag daoine.

An C. B. : Caint bán do caint-re, mar a veir na mná i
mBaile na nGall. Caint bán agus veasg éiteac.

An T. B. : Is fíor i mo caint-re, bíod sí bán nó duó. Ná
faca mé féin na gnóta sin ? Nac cuimín liom cad do
bain do ingean veirbfeir cáirvear epíort mátair mo
céile ? Do bí sí ag bailiúsaó muirpíun lá agus ag
teacó abailé ví, do bí sí ag dul irteac beárna nuair
do brait sí mar do beaó pnuocaó in a láim éle, agus
cáit sí taóairt do'n leabair agus bí sí an-tinn. Cuao
go dtí Aiblíir na gCloc, agus o'innir sí d'óir cad do
bain ví. An pluas do bí ag sabáil an beárna, agus do
bí bean cnotála orra agus cuair ceann ve na biopán
cnotála in acpánn in láim an gearrcaile reo. Agus
com riúpáilte 'r atá tú do' lurge annsin ar do leat-
fhuaró, fuairéaó an biopán in láim an gearrcaile.

An C. B. : Is móir an reó ná fuairéaó an rtoca ann com
mait.

An T. B. : Ó feuc ! [Ag rineao a láime cum doir an
rtáirte.] Cia maó ro atá ag teacó ?

[Éirigro araon in a fearam.]

An C. B. : Is aic an veallpaó atá orra riúpáilte.

[Tagann B. T. agus f. T. ar an rtáirte agus na
clócaí orra.]

An T. B. : Ní fearóar an nunn iao ?

An C. B. : Éirt, a bpeallpúin. [Oirveann B. T. i leit.
laópánn sí an-púin agus atá canamain ar a gú.]

B. T. : Is áomaraó an veirt ríó ! Is áomaraó an veirt
ríó !

An C. B.: [Agor iongantar air.] Cia hé tú-ra, in ainm na haimirleire?

B. T.: Aiblíir na gCloc tógann daoine oim.

An C. B.: Agur cia ní an daobh mór rin atá it' focair?

B. T.: Húo i mo compánac bótair. Aét dá buirbeaét i do caint, aoirim airt lib gur admarac an beirt rib, gur admarac an beirt rib. 'Neorao-ra a tuillead oib. 'Neorao-ra a tuillead oib. Aét fíor agam cá raababar ar maidin inoiu. Aét fíor agam cá mbeid rib ar maidin i mbáireac. Ir fíoir liom-ra níor mó ioná rin a' nírint.

An C. B.: [Go feargac.] Dar fiaó, a bean, mara n-imteócaid tú, ní imteócaid tú glan. [Beiréann an T. B. air, ar eagla go mbuailfead ré i.] Ní'l do cuir feara uainn-ne. Níor tógamar don géillead doo' leicéio riam agur ní tabairaimid duit-re é.

B. T.: Aoirim lib go mbeid rib in a catugad. [Labrann rí níor rigne fíor.] Mallaét ná ríir (.i. oirbíre) ní tógaim oib, aét an méio reo aoirim lib, má atá bail nua le croiceann ná ar coir lib ná don puo nua in búir reib, gurdim-re caiteam deic mbliadna air.

An T. B.: Ná buail i! Ná buail i!

An C. B.: [Ag maolugad.] Ní buailfead. Leis liom. Ní meara-de dar rean-éirte a cuir ríúo gurdeanna. Siubail leat. Óiréac ir ead i. Siubail leat. [Imtígeann ré de'n rdairte.]

An T. B.: [Ag orcailt an mála.] Ó dar an donar! Caiteam deic mbliadna ar don puo nua atá in ar reib! [Ag tógbail amac na rean-bróga agur ag liúgrais ar an mbiteamnac eile.] Ó hó! Ó hó! Tar i leit! Tar i leit! Corruis, corruis go mear go bfeicfid tú iad! Aét diabluigeaét deunta aici!

[Carann an C. B. agur deitnear air. Feucann ré ar na bróga. Preabann ré cum B. T. do bualaó. Beiréann an T. B. air agur é ag rpeucaó "ná bain

léi, ná bain léi.” Tuíteann ríad araon iní an iomair-
cáil. Buaileann f. t. cuige na sean-bhróga agus
leagann b. t. bróga an páirte ar an mála in
a n-áit. Suidheann an t. b. anuas ar bpolleac an c. b.
agus ranntuigeann le n-a dorn air.]

An t. b. : Imtighid uainn ! Imtighid uainn ! Ní beag linn
a bfuaramar !

b. t. : Imteócaimí. Do goidéar-ra caiteamí deic
mbliadna ar don ruo nua do bí in búir reilb, agus
goidim anoir luigeaduigad trí huairé do dól air.
[Imtighéann sí féin agus f. t.]

An c. b. : Éirig díom. Ád mé traoceta asat.

An t. b. : Ná duhairt mé leat san baint léi ? Tá
mbuailféad an uair rin i, díomar marb. [Éirigid
araon.]

An c. b. : Cad duhairt sí annsin fé'r imtigh sí ?

An t. b. : Ní féadar mé. Ruó éigin mar “luigeaduigad
trí huairé do dól ar an ruo do bí againn.”—Ó dar
ríad, feuc orra ! [As cairbeaint ná mbrogs do'n
bfead eile.] Táinig a caint cum críche.

An c. b. : Ád mé dall ar fad aici. Ní féadar cad
deunraim leir an obair reo. Ád fé ag dul or cionn
meabrac ar fad orm. Mara, do bain sí geit aram.

An t. b. : Ná duhairt mé leat go mbionn diabluigeaet
aca rin.

An c. b. : Adubhair, aet leig dam mo marana do
deunam. Ád mé tré n-a céile ar fad im' aigne.

An t. b. : Níorb' fearr dúinn ruo deunraimí ioná
baint de na buinn ar an dútaig reo.

An c. b. : Suid ríor annsin.—Ní'l buairte fór aca orm.
Dead-ra ruar leó nó beir an diabhal a congnam dóib !

[Deiread an Ceatramad Aict.]

An Cúlgeadó hAict

[An Siopa aipir. F. T. agus B. T. ann. Atda raotap oppa. Daineann riad na clócaí díobh féin. Atda riad as gáire.]

F. T.: [As baint an nóta púint ar an mbóis, agus as pinnce le hAictar.] Feuc aip féin! Feuc aip féin! Agus cia bainfidh díom aipir é?

B. T.: Feuc anoir 'de ruo é innleacht mná. Nár b' mairt an gnó sup cuimhnis mé ar na bóisíní beaga?

F. T.: Ó 're cia tug meabair duit in don cor? Ní uaim-re fuair tú i?

B. T.: Ní feadap tú nac ead, agus má ir ead, ir beas an reibidín 'o' fásar i mo díad asat.

F. T.: Ó ir fíor duit é. Aet cionnur do cuimhnis tú aip in don cor?

B. T.: N' feadap i maite. Ruo do rioc liom. Nuair do bí an beirt rin annro inoiu, do tráct mé leó ar Aiblí na gCloc agus tugap fa ndeara go raib ceann aca as tabairt an-ghillead dam, agus ir aise rin do bí an mála. Do fil mé go bfuigbinn é tabairt i leat taoib ón bfeap eile ar cuma éigin, agus go bfuigbinn é dailad, aet i maite b'feap mar a tárlaig.—Aet níor innir tú dam fór cá bfuair tú an nóta púint rin aet i do láim?

F. T.: Ó 're, ir gairid an moill oim é 'nirint duit.—Nuair do bí mé as dul irteac go dtí an mbaile mór aetruad inóe, do-connaic mé an minirtéir agus do glaoadaig ré oim. Do bí capall ós aise agus o'iarp ré oim an capall do coimeud an fao 'r do bead ré as dul irteac i dtig. Deineap rin agus tug ré leat-cóirín dam.

B. T.: Go mairt, i maite.

F. T.: D'imcig mé liom annrin fíor an trráid sup

táinig mé go dtí an páirc in a mbíonn na buachaillí ag
 tabairt léime agus ag caiteamh an leat-éuro. Do bhí
 ríochta aca i rith agus á caiteamh agus 'cuairt mé ag feuch-
 aint orra. Do bhí ceann aca níor fearr ioná an euro
 eile agus nuair do bhí an iarracht b'fearr do bhí aige
 tabairt aige, "Ná máit an iarracht i rin?" arsa fearr
 do bhí le m'air liom féin. "Atá sí máit go leór,"
 arsa mire. "An n'oeunfá-ra níor fearr ioná é?"
 arsa fé. "Óeunfainn," arsa mire. "Éir, a fua-
 dhaidé," arsa fé, "cuirfinn an bata riar i do bheul."
 "'Dé an geall cuirfid tú ná oeunfá?" arsa mire.
 "Dar riar, cuirfead a bfuil agam, nóta púint," arsa
 fé. "Ó ní'l agam aet leat-córóin," arsa mire. "Ní
 fúgfaid riar," arsa fé, "curfead an púint i gcoinne
 na leat-córoinead." Do liúig a riar ann dó, éionn an
 mínead do bhí aige. "Tuigí i mo lámh-re an t-air-
 gead," arsa fearr eile do bhí ann. Tugamar. Do bain
 mé iarracht ar an leat-éuro, agus do bhí mé riar. Do
 bain mé iarracht eile ar, agus i r'beag níor fearr do
 bhí mé. Annsin do bain mé díom mo éarós agus mo
 rean-beirtín agus d'iarr mé congnamh ar 'Dia le
 hanmain ar shá nómam, agus i mara do cuirfead
 cliopáil a maca tar an marc é. Aet cao oeunfá leir
 an bfead eile, náir fuir fé ríor ar éloc agus náir éom
 fé ag sol? An rimpleóirín boet! "'Dé an díog-
 báil," arsa fé, "aet atá bean an tige tinn i mo díair
 ra mbaile agus d'iarr sí orm buideul do tabairt ón
 doctúir cuice." Do d'ruir an fearr do bhí ag coimeud
 an airgid anonn cugam. "Cait cuige an leat-córóin,"
 arsa fé liom, "agus coinnis an púint." Deinear, agus
 do bhí áro-átar ar an bfead boet ná riar fé ríalac ar
 rad agam.—Aet an bfuil a fíor agat 'de ruir é? Do
 bhí an-deallrao ag an mbeirt bíteamhac rin ó éiana
 leir an bfead do cuir an geall liom agus an fearr eile
 do bhí ag coimeud an airgid.

b. t. : Ó Dia linn ! Tairbeáin dam an nóta púint rin.

[Sineann ré cuice é agus feudeann si air.] Ó Dia linn !

Ó cúir gáire eugainn ! Ó cá'p gao do fáile ?

p. t. : Cao atá ort ? Nac nóta púint é ? Ná fuit na
figiúirí agus gac don puo air ?

b. t. : Ó Dia le m' anam ! Caillfeap le gáire mé.—

'Ar ndó, nóta bréige é rin. Sin pasar díonn as luét

riopaisíte as tráct oppa féin agus ar a gcuid eapraíde.

Ná feiceann tú na focail atá air ? [Léigean si go
péir é]:

"Mara bfuil nóta púint féin asat,

Nár fada beir tú gan é.

Téighe go ti' Domhnall uí fheadair,

Atá ré gairio go leór do'n Cé.

Seóda tú cularó bheadgda eudaig ann

Agus bleadar¹ do bean do tige féin,

Agus fice plát bairteí,

Do ti' Domhnall beirim-re an óraob."

Ó Dia linn ! Cao deunfao mé in don cor ! Atá

greim im' éliatán asat féin agus as do púint.

p. t. : Ó 're nár éirigio aet an t-ao le Domhnall ná le

n-a cúir bleadaranna agus bairteí ! Nac boct an

cár dam é mo leat-corpóin do beir imtighe uaim mar

geall air féin agus a cúir cóipeada cata. Ar m'falaing

féin go pasar-ra anonn cuige agus go gcuirfead in iúl

do é.

b. t. : Éirt, a plobaire, 'r ná bí as deunam Seadán-a-

hogluda díot féin. [As piot go dtí an doras agus

as ladairt le buacail lea'r'muir.] A Villi ! A Villi !

[Airighear duine éigin as fheadairt, "é ? "] Duail as

¹ Blouse.

doimur Eilínín na Stocái agus abair leir na fearaibh go léir atá i rith ann teacht agus fuiread annro timcheall an máca agus san chúig do beir arda, go bfuil dá rtracaire as teacht agus iad do díbir ar an dútaigh reo duinn, aet san iad do gortuigh. [Ainightear an freagra, "Ó hó! atá go maith."]

F. T.: De mhíre, cad atá ort anois!

B. T.: Is maith atá a fíor agus cad atá orm. Níl don ruo ró léir do'n bfeair do cuimhne ar an gcleas rin cum na bróga do baint díot. Beir ré as cuimhneam agus as mara na ar an obair reo d'iairíad é do cuirceáil, agus deunfáinn ná rtaíad ré go dtuighfead ré fíor, fát gac don cor do cuimhear díom, agus ná beir ré fáirt imteacht leir san teacht annro an ceo uair feuchaint cia atá fa tigh agus.

F. T.: Mara, má tagaí annro, cuirfeair an bata fáimhne abailé go maith orra.

B. T.: Ní cuirfeair, ná don ragar bata abailé orra. Ní ceadócaínn go mbainfead daoda díob, a gheannmáir-eacht atáir. Níl uainn aet iad do rannruigh ar an mbailé reo.

F. T.: 'Sead. Iad do cup anonn go Cill Shobnait, is doca.

B. T.: Ó 're, bíod gac doinnead ar a fion féin. Ní ruigh ar bíteamhnae fíor do beir in iúl do'n tpeir rin. [Téigean ri go dtí an doimur, agus feuchann ri amac.] Mara atá na fearaibh go léir tall annrin fa an cor. Beir an-rpórt aca—Éirt, ná labair leó.—Má atá na bíteamhnaigh cum teacht, ní deunfáir ríad an oiréad glóir le cat.

F. T.: Is doca go bfuil na fearaibh go léir ann?

B. T.: Éirt! Sí mé gur ainigh mé ruo éigin.—Ó atá ríad go léir ann, Seadán fáir Neil, Taogh Seadán na n-Araí, Seumar na Smuile, Micil an Capabait agus an gna bata aise agus na boluicéirí go léir.

F. T.: Cá'il mo píopa?

B. T.: Na bac leir go fóill. Atá pé in áirde an rtaighe
as coimeud ruar na fuinneóige.

F. T.: Ó cabair Dé eugainn, a gearrcaite! B'é rin an
gnó fuair tú de?

B. T.: Ó cabair Dé eugainn, a gearrúin! Sé.

F. T.: Dar fiailimin, má tagaim ar an gcipín nua cean-
nuig tú an lá fa dheireadh, beid do chada san ciopa
asat, a binín—

B. T.: Éir go péir!

F. T.: Éir! 'N áiríteann tú daoda? [Pheabaid in a
rearam agus iad as liuthraig.]

B. T. 7 F. T.: Atá ríad as an bfuinneóig!

B. T.: Krangey! Krangey! Hurrur! Hurrur!

[Áirítear daoine as liuthraig lea' r' muig. Ríotann

B. T. agus F. T. amac an dorur.]

Deireadh

ΣΛΥΔΙΣ

[ní'l don puo annpo áct puo ná puil le paḡḡáil i ḡpoclóir Óuinnín.

PAGE 3. Sean-a-licóirí, old lighters.

na buinn, etc., with the soles loose.

Cúpla tiocóir, to drive in a few pegs, or stitch them with wax-end.

P. 4. lom, shabby.

Ṭaḡair-pe an leaḡar, take your oath, be assured.

Ḳiteamaintigeáct, thievery, theft.

'Oé cúir, why?

Cuirpeáð na fmóilíní, etc., which would set the little thrushes fluttering in your heart.

leamraipe, wheedler, coaxer.

P. 5. An "ḡa' leit annpo," the "come hether."

ní'l ḡaḡáil, etc., it is unfrequented.

P. 6. Sobhan, a sovereign.

Ṭóicighe, etc., made for ever.

ḡo ḡcorḡaigheann, etc., the eye shuns what it does not see.

Cúlánta, retired.

P. 7. le h-eaḡla na h-eaḡla, for fear of the least danger.

'neóra mé for inneórao.

In a ḡnap, like a log, dead asleep.

Ṭar fiailimín, by Phelim!

P. 8. Buimpéirí, vamps.

Coir na ḡclaḡṡaḡa, along by the fences.

ḡiota foḡa, a subject for quizzing

Cpoḡḡar, a simpleton.

maḡuighe, vicious.

ḡḡannréirí, strangers.

P. 9. Cum teáct ir teáḡann, to marry into.

Ar coir, in progress.—The phrase may be omitted in translation.

ní báirpeáð, would not surpass.

ḡao ḡo ḡḡuinnig ḡib? What made you? How do you come to be as you are?

ḡolaḡa, shades.

ḡeiliminte, the sky.

ḡiopálta, stifled.

Ṭarḡaint na ḡúirḡe, etc., the whole countryside frequents this shop.

P. 10. Saḡaḡáð, soiling.

Smúraíl, etc., sniffing and wagging his tail.

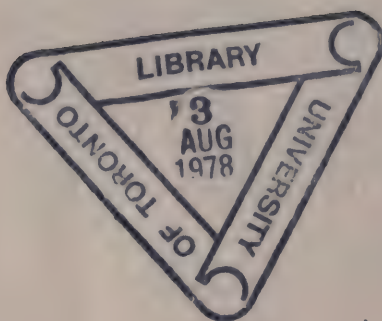
ḡiaḡaḡ for ḡiaḡal.

maḡluigigí oḡaíb, reduce your frenzy.

maḡpa an meupa, slang for "appetite."

- P. 10. "Γευραιξίσι οραῖς," "quicker! quicker!" the opposite of
μαολυξίσι οραῖς.
Slogaó na laéan, the duck's way of swallowing.
- P. 11. Bótar an éionail, the canal road. Slang for "throat."
Spiúin, a spoon.
mánta, bashful.
leacarán, a double patch.
Dioóbóveac, devout.
Cloé, etc., neither small nor large stone wanting to his beads.
Soírcéul, a sermon.
So oíongmálta, emphatically.
- P. 12. Γεινέος, a pullet.
éean péapa, a woman with occult knowledge.
ceapc gup. See gop, Dict.
bhmollacáó, peering.
- P. 13. Deunpao éana, I will indeed.
éar baile, at a distance from home.
pneabanta, lively.
b'péaproe, etc., the cup was the better for the hand that
got it ready.
Dá mbeaó 'r, etc., even though I were to die for it.
- P. 14. Ip neam-claoróte, decentest.
Ar an-áiró, of ill-luck.
- P. 15. Glunguśaó, peeping, looking with half-shut eyes.
Snám, creep.
Strannacán, a strain of song.
Léip, etc., misfortune far from you.
- P. 16. Bappa-rcian, toe-cap.
I leic an doimur, towards the door.
Acá náipe, etc., I have been utterly disgraced.
Spriúnáin, etc., gooseberries and sugar-sticks.
Dúoapnaoil, dozing.
As péapbar, speaking sarcastically.
- P. 17. Aipeáctain, hear.
Smeupéóio, a red ember.
Beic paol ionam, to cheat me of sixpence.
Cum aépann, if we fell to quarrelling.
- P. 18. 'Dé éur ná 'dé éiall rinn, who and what we are.
molaim! Splendid! I congratulate you!
'mac leat, be off with you.
- P. 19. Luáó pip liom, speaking of a husband for me.
leaoúraé, coquettish.
Do éaili uúinn, that has brought us loss, has caused us
mischief.
níop ié, etc., the year is not over yet.
níop óaoa liom, I would think nothing of.
Ar éumapaise, etc., gone with a vengeance.
maopánaíóe, a soft, helpless man.
mapana, reflection.
Ar an mbolaó, on the scent.
- P. 20. Ip péap an cúipliún, etc., you are a fine, tall long-necked
woman.

- P. 21. CAINC BÁN; senseless talk.
 CÁIRDEAR CRÍOIR, god-father, sponsor.
 MUIRIUN, a mushroom.
 CUAÓ, they went.
 AR VO LEAT-ÍLIAROA, on your side.
- P. 22. ΔΙΜΗΛΕΪΡ, misfortune.
 BAOB, bibe, spirit.
 OÁ BUIPBEACÉT, etc., rude though your speech is.
 SUIÓIM-RE CAITEAM, etc., I pray it may become worn as if ten years in use.
- P. 23. SANNTUIGEANN, threatens.
 LUIGEABOYUO, etc., that they may become three times as small.
 AS OUL OF CIONN, etc., passing comprehension.
 BERO AN OIABOL, etc., Satan will be their helper.
- P. 24. SCÍSBIRÍN, scrapings, leavings.
- P. 25. AN LEAT-CEVO, the half-hundred weight.
 SUAPÁNAROE, a man with a loose, heavy coat, a helpless man.
 OO LIÚIG A PAIB ANN OÓ, all who were there cheered him.
 TUIGÍ, place. (Impv. 2 pl. of TAΘAITE.)
 LE HANMAIN, etc., by the souls of all my ancestors.
 SIMPLEÓIRÍN, a simpleton.
 SALAĆ, in debt or difficulty (here).
- P. 26. BAIPEITÍ, unbleached calico.
 CÓIMEACÁ CAĆA, literary flourishes.
- P. 27. CNIUG, a whisper, a sound.
 BÍOÓ AR A ÍON PÉIN, let everyone look after himself.

**PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET**

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

